

College Wormerland komt met advies voorlopige voorkeursrichting bestuurlijke toekomst: “Kies voor aansluiten bij Purmerend of Zaanstad”

Gepubliceerd: 23-02-2026

Het college van B&W in Wormerland adviseert een voorlopige voorkeursrichting te bepalen voor de bestuurlijke toekomst van Wormerland door een verkenning te starten naar een bestuurlijke fusie met óf Purmerend óf Zaanstad, en deze voorkeursrichting vanaf april voor te leggen aan inwoners, waarna de gemeenteraad op basis van de uitkomsten een definitief besluit zou kunnen nemen.

Met dit raadsvoorstel geeft het college een advies in de vorm van een voorlopige voorkeursrichting aan de gemeenteraad van Wormerland, zodat de raad een volgende stap kan nemen in het traject bestuurlijke toekomst. Het is nu aan de gemeenteraad om op basis van dit advies het politieke debat te voeren. Dat gebeurt op maandag 2 maart tijdens een raadsbrede, oordeelsvormende voorronde. Op 10 maart staat het onderwerp vervolgens op de agenda van de raad voor besluitvorming.

Burgemeester Judith Michel - De Jong: “Wormerland oriënteert zich al langere tijd op de bestuurlijke toekomst van onze gemeente. We weten dat veel inwoners hechten aan een zelfstandige gemeente, indien dit mogelijk is. Helaas laten onderzoeken en regionale ontwikkelingen zien dat een zelfstandig Wormerland geen realistisch scenario meer is. Daarmee komt een fusie met een andere gemeente in beeld. Het college heeft daarom in alle zorgvuldigheid de voor- en nadelen van een fusie in beeld gebracht voor de gemeenteraad. Het college adviseert om, als de raad een voorlopige voorkeursrichting heeft gekozen, deze voor te leggen aan onze inwoners, zodat inwoners hun stem kunnen laten horen over dit belangrijke besluit.”

Toelichting op het collegeadvies: belang van inwoners voorop

De afgelopen maanden is door de gemeente onderzoek gedaan naar het scenario van aansluiten bij een grote gemeente (Zaanstad of Purmerend) versus een zelfstandige gemeente Wormerland. Het belang van de inwoners stond daarbij steeds centraal.

Bureau Necker heeft onderzocht of het mogelijk is om als gemeente Wormerland zelfstandig te blijven. Het college komt op basis van de quickscan van Necker en gesprekken met vergelijkbare gemeenten tot de conclusie dat een zelfstandig en ontvloten Wormerland op de middellange termijn financieel kwetsbaar is. Dit brengt aanzienlijke risico's met zich mee voor de gemeentelijke organisatie en het voorzieningenniveau.

In een parallel proces zijn verkennende gesprekken gevoerd met gemeenten Zaanstad en Purmerend op basis van waarden die belangrijk zijn voor de gemeente Wormerland. Deze waarden zijn onder andere bestuurlijke nabijheid, behoud van lokale identiteit, kwaliteit van dienstverlening en goede voorzieningen. Met het voorliggende advies spreekt het college geen voorkeur uit voor een specifieke fusiepartner: zij adviseert de gemeenteraad om op basis van de weging van de waarden en criteria een voorlopige voorkeursrichting te kiezen.

Inbreng van inwoners

In 2022 zijn inwoners al intensief betrokken bij het nadenken over de bestuurlijke toekomst van Wormerland. Die inbreng vormt nog steeds een belangrijke basis. Nu de gemeenteraad het advies krijgt om een richtinggevend besluit te nemen, verandert ook de aard van participatie.

Na het besluit van de raad voor een voorlopige voorkeursrichting volgt een nieuw participatietraject. Het doel van deze participatie is om het draagvlak van de inwoners voor de gekozen voorkeursrichting te toetsen. Daarbij worden inwoners uitgenodigd om mee te denken over wat zij belangrijk vinden binnen de gekozen voorkeursrichting en welke aandachtspunten daarbij horen. Het participatietraject start naar verwachting begin april.

Vervolg proces bestuurlijke toekomst

De gemeenteraad bespreekt het voorstel in een raadsbrede voorronde op maandag 2 maart. Het beoogde moment waarop de raad zich uitspreekt over een voorlopige voorkeursrichting is 10 maart, waarbij het aansluiten bij de stad wordt afgewogen tegen zelfstandigheid en tevens wordt gekeken naar de vorm en het tijdpad van de inwonersraadpleging.

Achtergrond: terugblik besluit van 15 oktober 2025

In de openbare raadsvergadering van 15 oktober 2025 besloot de gemeenteraad om kennis te nemen van het rapport over mogelijke samenwerking of een fusie binnen de WOL-gemeenten (Wormerland, Oostzaan en Landsmeer). Dit bleek geen haalbaar scenario. De gemeenteraad besloot daarom om drie scenario's verder te onderzoeken: zelfstandig blijven, aansluiten bij Zaanstad en/of aansluiten bij Purmerend.